

Regeringens proposition

1975/76: 97

med förslag till lag om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet;

beslutad den 22 januari 1976.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

G. E. STRÄNG

HANS GUSTAFSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

1975 års kyrkomöte har för sin del antagit ett lagförslag av innebörd att präst i svenska kyrkan under vissa villkor skall få biträda vid nattvardsgudstjänst inom annat kristet samfund i landet och att den som är behörig att leda nattvardsgudstjänst i annat kristet samfund skall, på inbjudan av kyrkoherde i församling inom svenska kyrkan, få biträda vid nattvardsgudstjänst i församlingen.

I propositionen föreslås att riksdagen antar lagförslaget.

Förslag till

Lag om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet

Härigenom föreskrives följande.

1 § Utan hinder av vad som eljest är stadgat får präst i svenska kyrkan biträda vid nattvardsgudstjänst inom annat kristet samfund i landet. Såsom villkor gäller att i gudstjänsten ingår nattvardens instiftelseord tillsammans med utdelandet av nattvardselementen samt att gudstjänsten särskilt utlysts såsom ekumenisk.

2 § Utan hinder av vad som eljest är stadgat får den som i annat kristet samfund är behörig att leda nattvardsgudstjänst, på inbjudan av kyrkoherde i församling inom svenska kyrkan, biträda vid nattvardsgudstjänst i församlingen. Gudstjänsten skall vara särskilt utlyst såsom ekumenisk.

Innan kyrkoherden fattar beslut om inbjudan skall denne samråda med församlingens övriga präster samt med kyrkorådet. Motsätter sig kyrkorådet att inbjudan sker, hänskjutes ärendet till domkapitlet för avgörande. Dock får ej präst, som hyser samvetsbetänkligheter mot gudstjänst som avses i första stycket, åläggas att medverka vid sådan gudstjänst.

3 § Om vad som i övrigt skall iakttagas i samband med gemensamt nattvardsfirande äger biskopen utfärda föreskrifter.

Bilaga

KYRKOMÖTETS SKRIVELSE

Nr 37

Särskilda utskottets betänkande nr 2 med anledning av väckta motioner angående gemensamt nattvardsfirande och utredning om prästämbetet

Till REGERINGEN

Med överlämnande av nämnda betänkande får jag anmäla att kyrkomötet den 30 september 1975 har bifallit vad utskottet hemställt.

Stockholm den 1 oktober 1975

OLOF SUNDBY

/Bengt Törnell

Nr 2

Särskilda utskottets betänkande med anledning av väckta motioner angående gemensamt nattvardsfirande och utredning om prästämbetet

I en till särskilda utskottet hänvisad motion, nr 66, har herr *Ahrén m. fl.* hemställt,

att kyrkomötet måtte hos regeringen *dels* anmäla, att det för sin del antagit ett vid motionen fogat förslag till lag om gemensamt nattvardsfirande mellan Svenska kyrkan och andra kristna samfund i riket, *dels* anhålla om utfärdande av ett vid motionen fogat förslag till cirkulär, där det närmare stadgas om vad som avses och vad som skall iakttas i samband med gemensamt nattvardsfirande.

I en annan till särskilda utskottet hänvisad motion, nr 36, anknyter herr *Elving m. fl.* till debatten om gudstjänstgemenskap mellan Svenska kyrkan och andra kristna samfund och hemställer,

att kyrkomötet hos regeringen anhåller, att till ärkebiskopens förfogande ställes medel för en teologisk utredning om prästämbetet inom Svenska kyrkan.

Beträffande motiveringarna får utskottet hänvisa till motionerna.

Nattvardsfrågans tidigare behandling

Vid 1970 års kyrkomöte väcktes en motion (nr 37) om anhållan hos Kungl. Maj:t om en utredning av möjligheterna till gemensam nattvardsdistribution för präster från Svenska kyrkan och frikyrkopastorer och en motion (nr 42) som innehöll *dels* ett förslag till provisorisk lag om gudstjänstgemenskap vid vissa tillfällen mellan Svenska kyrkan och andra kristna samfund i riket, *dels* en anhållan om att erforderliga medel ställdes till ärkebiskopens förfogande för en utredning om möjligheterna och förutsättningarna för sådan gudstjänstgemenskap.

Kyrkolagutskottet, som fann det olämpligt att lösa den ekumeniska frågan genom lagstiftning och i stället ansåg ekumeniska samtal och överläggningar vara den enda framkomliga vägen på sikt, hemställde, att kyrkomötet måtte anhålla, att Kungl. Maj:t tillsatte en utredning om "möjligheterna till gemensam nattvardsdistribution för präster från svenska kyrkan och pastorer i frikyrkliga samfund". På grund av redan förekommande fall av gemensam nattvardsdistribution, som kunde leda till rättsliga konflikter med olyckliga följder, fann likväl utskottet en provisorisk lösning motiverad och föreslog en lag, som skulle gälla under den tänkta utredningstiden fram till utgången av år 1975.

Till utskottets betänkande fogades två reservationer. I den ena yrkade fem av utskottets sex prästerliga ledamöter avslag på förslaget om en provisorisk lag men förordade, att kyrkomötet måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, att medel ställdes till ärkebiskopens förfogande för överläggningar mellan ifrågavarande samfund. Eventuellt erforderliga lagstiftningsåtgärder borde vidtagas först sedan överläggningar ügt rum och enighet nåtts. I den andra reservationen instämde den sjätte prästerlige ledamoten i yrkandet om provisorisk lag men föreslog kyrkomötet anhålla, att medel ställdes till ärkebiskopens förfogande för en utredning i enlighet med motion nr 42, dvs. en utredning som berörde inte endast frikyrkosamfunden utan även andra kristna samfund i riket och som gällde inte endast nattvardsdistributionen utan hela frågan om gemensamt nattvardsfirande.

Av de ärenden, som 1970 års kyrkomöte behandlade, ägnades denna fråga den längsta debatttiden, i det tryckta protokollet drygt 70 sidor. De som önskade en interimistisk lag gjorde gällande att utvecklingen hade lett fram till behovet av en sådan. Därvid åberopade de den svenska Faith and Orderkommitténs rapport om interkommunion och intercelebration samt bl. a. förekomsten av s. k. vilda nattvardsgångar. Andra hävdade däremot, dels att man först borde städa innanför egen dörr och lösa frågan om diakoniarbetarnas ställning och den om EFS-predikanterna, dels att samfunden borde överlägga med varandra för att uppnå en rimlig teologisk samsyn om ämbete och sakrament, innan rättslig reglering skedde.

Motionärerna avsåg vissa ekumeniska gudstjänstillfällen. Men eftersom lagförslaget i utskottsbetänkandet endast hade formuleringen "att gudstjänsten särskilt utlysts såsom ekumenisk", frågades kritiskt, om inte den formuleringen medgav en så vid tolkning, att den kunde komma att gälla alla gudstjänster. Å ena sidan sades det vidare, att det inte var fråga om att rubba dem "som tillhör våra trogna församlingar" utan endast att undanröja hinder och öppna en möjlighet för dem, som så önskade. Å andra sidan befarades förslaget öka klyftorna inom kyrkans led, försvåra relationen till andra kyrkor och leda till andra problem. Flera oklara punkter påtalades. Meningarna var delade. På ett håll tillmättes frågan en profetisk innebörd och förklarades strävandena vara inspirerade av den helige Ande. På ett annat framhölls, att det som skulle vara profetians möjlighet i benådade ögonblick blev en rätt som varje präst kunde pocka på, hur litet prästen än ägde av profetians ande och kanske av vanligt förstånd. Kyrkomötet biföll emellertid utskottets förslag till provisorisk lag och reservationsyrkandet om medel till ärkebiskopens förfogande för en utredning i enlighet med riktlinjerna i motion nr 42.

Efter att ha inhämtat remissvar från ett antal myndigheter och organisationer stannade Kungl. Maj:t vid beslutet att överlämna handling-

arna i ärendet till ärkebiskopen för eventuell utredning i enlighet med kyrkomötets hemställan. Ärendets fortsatta behandling framgår av den vid årets kyrkomöte väckta motionen nr 66.

I den utredning, som tillsattes, ingick tre företrädare för Svenska kyrkan och tre ledamöter utsedda av Sveriges frikyrkoråd. Deras betänkande, som tidigare i år har utkommit av trycket under titeln Gemensamt nattvardsfirande, och som motion nr 66 bygger på, har tillställts samtliga ledamöter av kyrkomötet.

Ämbetsfrågans tidigare behandling

Frågan om prästämbetet är en sedan främst 1950-talet ofta diskuterad fråga i svensk teologisk och kyrklig debatt, vilket framgår bl. a. av den 1951 utgivna En bok om kyrkans ämbete och framför allt av debatterna vid kyrkomötena 1957 och 1958 om kvinnans behörighet till prästtjänst.

Vid kyrkomötet 1970 förelåg en motion om utredning av prästtjänstens roll och innebörd enligt Skriften och urkristendomen. Första tillfälliga utskottet, dit motionen hänvisats, framhöll att prästämbetet såsom forskningsobjekt är en mycket stor fråga, där det förs en oavbruten internationell och nationell debatt. En utredning skulle enligt utskottet bli bara ytterligare ett debattinlägg i den omfattande debatten. Utskottet avstyrkte motionen.

Vid kyrkomötets debatt anfördes för behovet av en utredning bl. a. att många meningsmotsättningar inom Svenska kyrkan grundade sig på olika ämbetssyner. Som exempel anfördes bl. a. den vid kyrkomötet aktuella frågan om icke prästvigds medverkan vid nattvardsdistributionen och frågan om relationen präst—lekman.

Mot behovet av en utredning anfördes bl. a. att problemet är av oerhört omfattande art. Frågan om ämbetet kunde bäst klaras av i den öppna teologiska debatten och genom hänvändelse till de teologiska fakulteterna att dessa måtte taga upp ämbetssynen till ny teologisk forskning. Mot motionen talade inte minst förslaget om att kyrkomötet hos Kungl. Maj:t skulle hemställa om en utredning. Förslag väcktes även att kyrkomötet skulle hemställa att ärkebiskopen skulle låta utreda frågan.

Kyrkomötet biföll dock utskottets mening och lämnade motionen utan någon ytterligare åtgärd.

Utskottet

Med anledning av motion nr 36 finner utskottet att ett klarläggande av prästämbetets innebörd hade varit värdefullt bl. a. vid ställningstagandet till frågan om gemensamt nattvardsfirande. Emellertid anser ut-

skottet, att det förslag som utskottet framlägger beträffande gemensamt nattvardsfirande inte nödvändiggör, att en sådan utredning föregår beslutet. Angelägenheten av frågan kvarstår likväl enligt utskottets mening. En utredning bör därför komma till stånd. Därvid bör beaktas inte blott ämbetets religiösa karaktär och innebörd — en fråga som redan varit föremål för åtskillig teologisk utredning — utan även ämbetets funktion och relation i praktiken till lekmanauppgifter i gudstjänst och församlingsarbete och till andra tjänster inom kyrkan, vilka i vissa delar kommit att innefatta vad som tidigare ålegat prästen.

De ekumeniska strävandena utgör ett markant inslag i de senaste decenniernas kyrkoliv. Att frågan om gemensamt nattvardsfirande togs upp vid föregående kyrkomöte och därefter blivit föremål för utredning för att behandlas vid detta kyrkomöte är uttryck för dessa enhetssträvanden. Genom att på många sätt vara engagerad i ekumeniska sammanhang har Svenska kyrkan klart visat att de ekumeniska frågorna är av central betydelse. Det är också enligt utskottet angeläget att framsteg görs på vägen mot en allt mer vidgad gemenskap mellan de olika trossamfundet.

Beträffande motion nr 66 finner utskottet att det i denna inte föreslås intercelebration. Enligt dokumenten från Faith-and-Order-kommissionens sammanträde i Louvain 1971, som motionärerna åberopar, avser intercelebration de fall när präst tillåts leda nattvardsgudstjänst inom annat samfund än det egna. Förutsättningen för en sådan föreligger inte. Utskottet finner vidare att det inte heller gäller gemensam celebration, eftersom en sådan enligt Louvain-dokumentet innebär att ämbetsbärare från olika kyrkor gemensamt leder ett nattvardsfirande där medlemmar från de olika kyrkorna deltar. Utskottet förutsätter att den som leder nattvardsfirandet skall läsa avlösningssorden, instiftelseorden och nattvardsbönen.

Mot ovan skisserade bakgrund gäller ärendet konkret att — för lösende av en aktuell ekumenisk problematik — präst i Svenska kyrkan skall kunna biträda den som leder nattvardsfirandet i annat kristet samfund och att den som är behörig att leda nattvardsgudstjänst i annat kristet samfund skall kunna biträda celebrant i Svenska kyrkan. Med biträda avses möjlighet att deltaga i alla andra moment än dem som enligt ovan är förbehållna den som leder nattvardsfirandet.

Frågans begränsning framgår också av att det gemensamma nattvardsfirande det här gäller skall äga rum vid speciella tillfällen såsom också var tänkt, när frågan väcktes vid föregående kyrkomöte.

Ett annat spørsmål är med vilka samfund det gemensamma nattvardsfirandet kan äga rum. Även om det nu synes vara omöjligt för de stora invandrarkyrkorna och även om några av frikyrkosamfundet förefaller ha minskat intresse för deltagande, bör enligt utskottet Svenska kyrkan för sin del öppna vidgad möjlighet för gemensamt nattvards-

firande med de i motionen nr 66 uppräknade samfunden, dvs. förutom den romersk-katolska och de ortodoxa kyrkorna Fribaptistsamfundet, Helgelseförbundet, Metodistkyrkan i Sverige, Pingströrelsen, Svenska Alliansmissionen, Svenska Baptistsamfundet, Svenska Frälsningsarmén, Svenska Missionsförbundet och Örebromissionen. Om kyrkoherde i församling inom Svenska kyrkan önskar inbjuda den som i annat kristet samfund än de uppräknade är behörig leda nattvardsgudstjänst, skall medgivande inhämtas från stiftets biskop.

Ärendet har klart ekumenisk karaktär; det gäller relationen mellan Svenska kyrkan och samfund utanför denna. Evangeliska Fosterlandsstiftelsen hör med sin särställning därför principiellt inte till detta sammanhang. De problem som har samband med EFS borde därför helst ha lösts före det ärende som här föreligger.

EFS' styrelse har i sitt remissvar visserligen sagt att den lägger större vikt vid frågan om icke-prästvigds medverkan vid nattvardsdistribution än vid det förslag om biträde vid gemensamt nattvardsfirande som utskottet nu behandlar. EFS' styrelse har ändå godtagit att vad som i motionen nr 66 sägs om andra kristna samfund i riket må bli tillämpligt jämväl på de lokala föreningar inom EFS som har eget nattvardsfirande.

Med den begränsning som här ovan påtalats finner utskottet att det i stort sett inte är nödvändigt med större samsyn i fråga om nattvarden än vad som redan föreligger. Beträffande synen på nattvarden råder enighet om att Kristus är närvarande i sakramentet — och att detta är det viktiga — men inte om *hur* han är det.

Till följd av sambandet mellan dop och nattvard aktualiseras också frågan om synen på dopet. De här aktuella baptistiska samfunden erkänner inte Svenska kyrkans barndop. Denna inställning finns företrädd också inom Svenska Missionsförbundet och Svenska Alliansmissionen. Svenska kyrkan å sin sida erkänner likväl de här aktuella samfundens dop utom i de fall då det är fråga om omdop. Det föreligger alltså här mindre samsyn än i fråga om nattvarden. Utskottet finner detta motivera, att det gemensamma nattvardsfirandet begränsas till vissa speciella tillfällen. Det är enligt utskottets mening angeläget, att lärosamtalen intensifieras i fråga om dopet.

Vad slutligen ämbetet angår menar utskottet att eftersom det här inte är fråga om intercelebration är det inte heller nödvändigt med en teologisk samsyn. För svenska kyrkans del är det tillräckligt att erkänna att "rite vocatus" motsvaras av andra samfunds ordningar även i de fall där lekmän har rätt att leda nattvardsgudstjänst. Svenska kyrkan erkänner dem som leder nattvardsgudstjänst i andra samfund såsom ämbetsbärare i dessa samfund men inte som ämbetsbärare i Svenska kyrkan. Denna mera kyrkorättsligt grundade inställning finner utskottet vara tillräcklig. En teologisk samsyn är inte nödvändig eftersom det här inte är fråga om intercelebration.

Utskottet vill likväl framhålla att det finns en grundläggande läroenhet mellan Svenska kyrkan och de frikyrkosamfund som här avses då det gäller synen på Skriften som rättesnöre för lära och tro, förkunnelse och undervisning, liksom då det gäller bekännelsen till den treenige Guden och till den allmänliga kristna tro, som är uttryckt i t. ex. den nicenska trosbekännelsen och att detta gäller även i de fall, då den senare av olika skäl icke formellt antagits såsom bekännelseskraft.

Utskottet anser att det bör ankomma på biskop att utfärda föreskrifter om vad som skall iakttagas i samband med detta nattvardsfirande. Dessa föreskrifter kan enligt utskottets mening lämpligen få följande innebörd.

När någon, som i annat kristet samfund är behörig leda nattvardsgudstjänst, biträder vid nattvardsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning läser präst i Svenska kyrkan avlösningen efter syndabekännelsen, nattvardsbönen (i 1942 års kyrkohandbok bönen "Lovad vare du") och instiftelseorden. Den biträdande medverkar med utdelandet av brödet eller vinet. Övriga moment i gudstjänsten kan fördelas mellan de i gudstjänsten medverkande efter anvisningar av församlingens kyrkoherde. Vid gudstjänsten kan fler än en från annat kristet samfund biträda. De biträdande kan komma från olika kristna samfund. Nattvardsgudstjänst, vid vilken någon från annat kristet samfund biträder, skall antingen firas i samband med ekumenisk konferens eller möte eller äga rum inom ramen för en ekumenisk vecka eller eljest vid särskilda ekumeniska gudstjänster. Då gudstjänsten pålyses skall alltid anges att gemensamt nattvardsfirande kommer att tillämpas.

Det bör påpekas att i det förslag till lag om nattvardsfirande i vissa fall, som utskottet framlägger, uttrycket "är stadgat" självfallet syftar på vad som gäller för Svenska kyrkan.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet

- A. att kyrkomötet med anledning av motion nr 36 hos regeringen anhåller att medel ur kyrkofonden ställes till ärkebiskopens förfogande för en utredning om prästämbetets innebörd och funktion inom Svenska kyrkan.
- B. att kyrkomötet med anledning av motion nr 66 anmäler att mötet för sin del antagit följande *Förslag till lag om gemensamt nattvardsfirande mellan Svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet.*

§ 1 Utan hinder av vad som eljest är stadgat får präst i Svenska kyrkan biträda vid nattvardsgudstjänst inom annat kristet samfund i landet. Såsom villkor gäller att i gudstjänsten ingår nattvardens instiftelseord tillsammans med utdelandet av nattvardselementen samt att gudstjänsten särskilt utlysts såsom ekumenisk.

§ 2 Utan hinder av vad som eljest är stadgat får den som i

annat kristet samfund är behörig att leda nattvardsgudstjänst, på inbjudan av kyrkoherde i församling inom Svenska kyrkan, biträda vid nattvardsgudstjänst i församlingen. Gudstjänsten skall vara särskilt utlyst såsom ekumenisk.

Innan kyrkoherden fattar beslut om inbjudan skall denne samråda med församlingens övriga präster samt med kyrkorådet. Motsätter sig kyrkorådet att inbjudan sker, hänskjutes ärendet till domkapitlet för avgörande. Dock får ej präst, som hyser samvetsbetänkligheter mot gudstjänst som avses i första stycket, åläggas att medverka vid sådan gudstjänst.

§ 3 Om vad som i övrigt skall iakttagas i samband med gemensamt nattvarfsfirande äger biskopen utfärda föreskrifter.

Stockholm den 23 september 1975

På särskilda utskottets vägnar

ARNE PALMQVIST

I detta ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit: biskop Brattgård, biskop Gärtner, herr Löfström, biskop Nivenius, biskop Palmqvist, herr Wahlund, herr Fahl, fröken Finnberg, herr Franke, fröken Gerhardsson, herr Jonzon, herr Sandin, herr Arne Svenungsson, fru Wentz-Janacek.

Reservation 1

av herrar Wahlund och Arne Svenungsson, som anfört följande:

Gemensamt nattvarfsfirande har i ekumeniska sammanhang sedan länge framstått som ett mål för kristen enhet. Åtskilliga steg måste tagas, innan de olika samfunden uppnått sådan enhet och samstämmighet i trosfrågor, att gemensamt nattvarfsfirande framstår såsom ett sanningsenligt uttryck för uppnådd inre, andlig gemenskap.

Att — såsom utskottsmajoriteten föreslår — genom lagstiftning öppna vägen för gemensamt nattvarfsfirande föregriper enligt vår mening detta mål och kan framstå såsom en skylt, som saknar täckning.

Samfund som icke accepterar barndopet kan uppenbarligen inte ha nattvardsgemenskap med andra än "troendedöpta". Så länge Svenska kyrkans dop avvisas av andra samfund och så länge teologisk samsyn för övrigt inte föreligger saknas därför elementära förutsättningar för ett gemensamt nattvarfsfirande i Ande och sanning.

På grund av vad sålunda anförts borde utskottet enligt vår mening ha hemställt

att motion nr 66 av herr Ahrén m. fl. icke måtte föranleda någon kyrkomötets åtgärd.

Reservation 2

av herr biskop Gärtner, som ansett att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Det föreligger stor öppenhet i Svenska kyrkan mot dem som vill fira nattvard vid kyrkans altare. Dessutom finns i flera församlingar en vilja att inbjuda andra kristna samfunds präster och pastorer att som gäster delta vid utdelandet av nattvardsgåvorna. Därmed manifesteras en önskan att vilja nå fram till en gemensam nattvardssyn och läroenhet. Men eftersom mycket ännu återstår att samtala om i lärofrågor bör en viss återhållsamhet visas mot att etablera ett regelbundet gemensamt nattvardsfirande. Det rör sig främst om "frågan om förhållandet mellan dopgemenskap och nattvardsgemenskap, frågan om innebörden av uttrycket att nattvarden är Herrens och inte respektive kyrkosamfunds och i samband därmed frågan om nattvardens roll som konstituerande faktor i respektive samfund, frågan om nattvardsgemenskap som medel eller mål i det ekumeniska skeendet, frågan vad mysterieaspekten på nattvarden egentligen innebär", för att citera Svenska ekumeniska nämndens remissvar via utskottet för Tro och Vittnesbörd.

Mot bakgrunden av vad majoriteten av lokalförsamlingarna anfört i sina remissvar synes frågan om gemensamt nattvardsfirande allmänt sett ej vara aktuell på lokalplanet. Flera församlingar är i sina ställningstaganden negativa till utredningsförslaget, medan de flesta tillstyrker att hindren för Svenska kyrkans präst att delta i gemensamt nattvardsfirande undanröjes men samtidigt påpekar att det föreligger allvarliga läromässiga motsättningar mellan samfunden som måste klarare utredas och helst undanröjas. I dessa remissvar hänvisar man således till de frågor som ovan omnämns i Svenska ekumeniska nämndens remissvar. Man understryker det självklara läromässiga sambandet mellan dop och nattvard. Ett allmänt erkännande av de olika samfundens dop föreligger icke, varför grunden för full nattvardsgemenskap icke föreligger. Man hänvisar också till frågan om ämbetets innebörd i de olika samfunden som ej blivit klarlagd, varför fråga kan uppstå om Svenska kyrkan kan äga nattvardsgemenskap med samfund som tillåter lekmän att leda nattvardsgudstjänst, något som strider mot Svenska kyrkans lära och ordning. Flera remissinstanser pläderar för återhållsamhet därför att så mycket ännu är oklart.

Det som nu föreslås i kyrkolagsförslaget är inte någon allmän på principiell grund vilande utvidgad gudstjänstgemenskap utan vissa konkreta åtgärder till lösande av en aktuell ekumenisk fråga.

Det är mot bakgrund av detta och många remissinstansers inställning som vid tillämpning av utskottets lagförslag följande bör tillämpas.

När någon som i annat kristet samfund är behörig leda nattvardsgudstjänst biträder vid nattvardsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning, går denne fram till altaret omedelbart före distributionen och lämnar

altaret efter utdölandet. Vid gudstjänsten kan fler än en från annat kristet samfund biträda. De biträdande kan komma från olika kristna samfund.

Nattvardsgudstjänst, vid vilken någon från annat kristet samfund biträder, skall antingen firas i samband med ekumenisk konferens eller möte eller äga rum inom ramen för en ekumenisk vecka eller annan ekumenisk händelse på lokalplanet. Då gudstjänsten pålyses skall alltid anges att gemensamt nattvardsfirande kommer att tillämpas.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1976-01-22

Närvarande: statsrådet Sträng, ordförande, och statsråden Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Geijer, Bengtsson, Norling, Lidbom, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Hjelm-Wallén, Petersson

Föredragande: statsrådet Gustafsson

Proposition med förslag till lag om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet

---

Frågan om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet har tidigare behandlats av 1970 års kyrkomöte. Kyrkomötet beslöt (KLU 1970: 19, kskr 1970: 50) föreslå Kungl. Maj:t att dels utfärda en provisorisk lag i ämnet med giltighet till utgången av år 1975, dels ställa medel till ärkebiskopens förfogande för en utredning.

Efter att ha inhämtat yttranden från ett antal myndigheter och organisationer beslutade Kungl. Maj:t den 4 juni 1971 att överlämna handlingarna i ärendet till ärkebiskopen för eventuell utredning i enlighet med kyrkomötets hemställan.

Sedan utredning genom ärkebiskopens försorg verkställts och remissbehandlats har 1975 års kyrkomöte, i anledning av motion nr 66, anmält (SäU 1975: 2, kskr 1975: 37) att kyrkomötet för sin del antagit ett förslag till lag om gemensamt nattvardsfirande mellan svenska kyrkan och andra kristna samfund i landet.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att antaga det av 1975 års kyrkomöte antagna lagförslaget.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

